

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 29Cb/66/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121209725
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Gál
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4121209725.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v spore žalobcu: IMA INVEST s.r.o., so sídlom: Hviezdoslavova 41, Zlaté Moravce, IČO: 36 520 349, proti žalovanému: Rímskokatolícka cirkev, Žilinská diecéza, so sídlom Jána Kalinčiaka 3098/1, Žilina, IČO: 42 063 043, o určenie neplatnosti výpovede, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu odmieta.

II. Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou na súd dňa 25.08.2021 domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti výpovede nájomnej zmluvy č. 1/2009 danej listom žalovaného zo dňa 10.06.2021 a priznania náhrady trov konania. Žalobca odôvodnil podanú žalobu tým, že dňa 01.06.2009 bola medzi žalobcom ako nájomcom a žalovaným ako prenajímateľom uzatvorená nájomná zmluva č. 1/2009 (ďalej aj ako „nájomná zmluva“), zmenená dodatkom č. 1 zo dňa 27.07.2009, na základe ktorej má byť žalobca nájomcom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území M., E. a M., pričom bližšia špecifikácia týchto nehnuteľností je uvedená v nájomnej zmluve v čl. I ods. 1. Nájomná zmluva je v zmysle čl. III uzavretá na dobu určitú a to do 31.12.2024. Dňa 14.06.2021 bola žalobcovi bez bližšieho odôvodnenia doručená výpoveď nájomnej zmluvy datovaná na deň 10.06.2021. Na túto výpoveď reagoval žalobca listom zo dňa 25.06.2021, ktorým žalovanému oznámil, že výpoveď považuje za účelovú a šikanóznou sledujúci cieľ zbaviť sa nájomcu za každú cenu. Žalobca tiež poukázal na to, že žalovaný dal výpoveď z nájomnej zmluvy už v minulosti, o čom strany viedli spor na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/134/2012 a na Krajskom súde v Nitre, ako odvolacom súde, pod sp. zn. 9Co/752/2014, pričom v danom konaní súd vyslovil názor, že dojednanie v nájomnej zmluve upravené v čl. VII ods. 2 o možnosti skončenia nájomnej zmluvy výpoveďou prenajímateľa je absolútne neplatné.

2. Podľa Čl. 4 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa Čl. 4 ods. 2 CSP, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 129 ods. 1 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje,

alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

5. Podľa § 129 ods. 2 CSP, v uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

6. Podľa § 129 ods. 3 CSP, ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

7. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

8. Z podanej žaloby je zrejmé, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti právneho úkonu (konkrétne určenia neplatnosti výpovede z nájomnej zmluvy), na základe čoho súd ustálil, že ide o žalobu podanú podľa § 137 písm. d) CSP, a síce o žalobu na určenie právnej skutočnosti. Pritom v súlade so spomenutým ustanovením je predpokladom takejto určovacej žaloby (žaloby o určenie právnej skutočnosti) to, že prípustnosť žaloby vyplýva z osobitného predpisu. Takýmto osobitným predpisom je napríklad zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce pri určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník pri určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách pri určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a iné. Žiadny osobitný právny predpis však neurčuje prípustnosť na podanie určovacej žaloby vo vzťahu k určenie, že výpoveď z nájomnej zmluvy je neplatná.

9. Pre úplnosť súd poznamenáva, s ohľadom na to, že žalobca sa v podanej žalobe odvolával aj na predchádzajúce konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/134/2012, že toto predchádzajúce súdne konanie sa uskutočnilo podľa predchádzajúcej procesnej právnej úpravy, ktorá diferencovanie žalôb podľa § 137 písm. c) a d) CSP nepoznala. Vtedy účinný právny predpis, a síce zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v ustanovení § 80 písm. c) určoval, že návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, čo vytvorilo procesný priestor na vydanie rozhodnutia o určenie, že právny úkon - výpoveď je neplatná. Podľa právneho stavu de lege lata však už je nevyhnutné rozlišovať medzi rôznymi typmi určovacích žalôb z hľadiska splnenia ich zákonných predpokladov prípustnosti.

10. CSP ako platný a účinný procesný predpis však výslovne neupravuje postup súdu v takom prípade, ak má žaloba vadu, ktorou je neprípustnosť žaloby v čase jej podania, hoci s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti takáto procesná situácia nastať môže presne tak, ako je tomu aj v prejednávanej veci. Vzhľadom na absenciu výslovnej právnej úpravy, keďže § 129 CSP počíta len s inými typmi väd žaloby, a síce so žalobou, z ktorej nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ňou sleduje, alebo žalobou neúplnou alebo nezrozumiteľnou, nemohol súd danej veci v aplikovať § 129 CSP.

11. Navyše ustanovenie § 129 CSP predpokladá to, že vady sú odstrániteľné, avšak neprípustnosť žaloby v čase jej podania je z povahy veci takou vadou, ktorá je neodstrániteľná. Takýto nedostatok sa nedá zhojiť žiadnym procesným úkonom, ani zmenou žaloby, pretože zmena žaloby prichádza do úvahy len v prípade takej žaloby, o ktorej súd meritórne koná, a teda ktorej vecnému prejednávaniu nebráni nedostatok spočívajúci v nesplnení podmienok prípustnosti jej podania

12. Nemožnosť dôsledného uplatnenia § 129 CSP vyplýva ďalej z toho, že toto ustanovenie vo svojom druhom a treťom odseku predpokladá poskytnutie procesnej lehoty na odstránenie väd žaloby, ako aj poučenie súdu o tom, ako treba vadu odstrániť. Ako však už bolo spomenuté vyššie neprípustnosť žaloby v čase jej podania je z povahy veci takou vadou žaloby, ktorá nie je odstrániteľná. Z uvedeného dôvodu preto súd žalobcu na odstraňovanie vady nevyzýval, čo súd považuje za postup súladný so zásadou hospodárnosti konania (čl. 17 CSP).

13. Súd uvedomujúc si skutočnosť, že súčasný procesný predpis výslovne neupravuje procesný postup v prípade podania vadnej žaloby, ktorej vada spočíva v jej neprípustnosti v čase podania, pristúpil k aplikácii čl. 4 CSP a rozhodol na základe výslovne neupravenej procesnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Súd pritom prihliadal na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy. Pre úplnosť súd konštatuje, že ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít pokiaľ ide o danú procesnú situáciu ešte nebola vytvorená. Aj s ohľadom na uvedené považuje súd odmietnutie žaloby za procesne najhospodárnejší postup v danom konaní. Súd zároveň konštatuje, že týmto rozhodnutím nie je dotknuté právo žalobcu podať novú, procesne prípustnú žalobu.

14. Norma, ktorú si súd podľa predchádzajúceho bodu zvolil pokiaľ ide jej aplikáciu na daný prípad, je normou znejúcou: „Ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, ktoré je v čase svojho podania neprípustné, súd podanie odmietne; § 129 CSP sa nepoužije.“ Rozdielom medzi touto normou a § 129 CSP spočíva v tom, že súd pred odmietnutím žaloby nevyzýva žalobcu na odstránenie vady, keďže vada takéhoto podania spočíva v neprípustnosti podania už v čase začatia konania, a teda je vadou neodstrániteľnou. Účelom § 129 CSP je poskytnúť strane procesný priestor na opravu odstrániteľných a v uvedenom ustanovení taxatívne uvedených väd, a preto predmetné ustanovenie predpokladá poskytnutie lehoty súdom na odstránenie vytýkanej vady a naopak norma, ktorú súd v danom prípade zvolil je normou, ktorá má čo najhospodárnejšie a najrýchlejšie ukončiť konanie začaté na podklade neprípustného podania.

15. Súd k uvedenému osobitne dopĺňa, že ním zvolená norma, podľa ktorej o žalobe žalobcu rozhodol, zohľadňuje v podstatnej miere aj poznatky právnej vedy, keď napr. autori Veľkého komentáru Civilného sporového poriadku (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016) v rámci komentáru k § 137 (časť V., bod IV.) výslovne uvádzajú, že „ak je žaloba na určenie právnej skutočnosti procesne neprípustná ... je procesným dôsledkom jej odmietnutie.“

16. Súd preto s poukazom na vyššie uvedené rozhodol v I. výroku tohto uznesenia tak, že žalobu odmietol.

17. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

19. Uznesením o odmietnutí žaloby sa konanie končí, a preto v ňom súd musí rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP). Nakoľko CSP neobsahuje explicitnú právnu úpravu trov konania pri odmietnutí žaloby, súd pri rozhodovaní o trovách aplikoval per analogiam § 256 ods. 1 CSP, ktoré upravuje zásadu zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania, v spojení s čl. 4 ods. 1 CSP. Súd ustanovenie 256 ods. 1 CSP považuje toto ustanovenie za normu, ktorá je čo do obsahu a účelu najbližšia posudzovanej právnej veci, v ktorej došlo k odmietnutiu žaloby. Odmietnutie žaloby, na ktoré nedal dôvod žalovaný, možno považovať za procesné zavinenie za vydanie rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho protistrane vzniká nárok na náhradu trov konania.

20. Súd o trovách konania rozhodol v II. výroku uznesenia podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 a čl. 4 ods. 1 CSP tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania, a to aj napriek tomu, že žalobca procesne zavinil vydanie rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, keďže žalovanému žiadne trovy konania nevznikli. Na tomto mieste súd poznamenáva že, žalovanému žaloba ani nebola doručená a v dôsledku jej odmietnutia ešte pred týmto procesným úkonom súdu procesnoprávny vzťah v tejto veci so žalovaným ani nevznikol. Súd mal síce podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd (konajúc vyšším súdnym úradníkom), a to napriek tomu, že už v čase tohto rozhodovania súdu je zrejmé, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli. Z uvedeného dôvodu, v súlade so zásadou hospodárnosti konania (čl. 17 CSP), súd už týmto uznesením súčasne rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva (R 72/2018).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Nitra, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (stanovených v § 127 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).